

BESZÁMOLÓ A XXXIV. ORSZÁGOS KÖNYVVIZSGÁLÓI KONFERENCIÁRÓL

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara 2026. szeptember 9–11. között immár harmincnegyedik alkalommal rendezte meg az Országos Könyvvizsgálói Konferenciát „Versenyképesség és értékteremtés a könyvvizsgálatban” címmel.

WESSELY VILMOS

a Magyar Könyvvizsgálói Kamara Informatikai tagozatának vezetője, az Informatikai szekció vezetője

MADARASINÉ DR. SZIRMAI ANDREA

a Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Bizottságának tagja, a tudományos szekció vezetője

DR. HEGEDŰS MIHÁLY

a Magyar Könyvvizsgálói Kamara oktatási alelnöke

KERTÉSZ GABRIELLA

a Magyar Könyvvizsgálói Kamara elnökségi tagja, a módszertani szekció vezetője

DE ROSSI ÉVA

a De Rossi Consulting Kft. társalapítója, az általános szekció vezetője

INFORMATIKAI SEKCIÓ

A konferencia mindhárom napjának meghatározó témája volt a digitális fejlődés és annak a könyvvizsgálói munkára gyakorolt hatása.

Az informatikai szekció ennek szellemében nem hagyományos előadássorozatként, hanem gyakorlatorientált programként épült fel: az előadásokat több kerekasztal-beszélgetés egészítette ki.

Az első napon a szekciót Zöldi József nyitotta a DataSnipper program bemutatásával. A szoftvert – amelyet a könyvvizsgálók egyre nagyobb hányada használ már, és amelynek térnyerését a szakma további bővítése is célozza – Excelbe integrált, intelligens audittechnológiai platformként ismerhette meg a hallgatóság.

Az előadás célja az volt, hogy a résztvevők konkrét, auditnyomvonallal alátámasztott példákon keresztül lássák, miként köti a program a kinyert adatot élő hivatkozással a forrásbizonylathoz, és milyen beépített ellenőrzésekkel gyorsítja a munkavégzést.

A következő kerekasztal-beszélgetés az archiválás gyakorlati tapasztalatait dolgozta fel. Tusnádiné Ágoston Márta moderálásával Gábor Gabriella, a szakértői bizottság tagja, valamint Mádi Szabó Zoltán, a minőségellenőrzési bizottság elnöke

tekintette át azokat a problémákat, amelyekkel a könyvvizsgáló kollégák a 2025. évi könyvvizsgálatok során az archiválás terén szembesültek – a szakmai közvélemény szerint ez volt az elmúlt szezon egyik legnagyobb kihívása.

Dr. Polyák Imre előadásában a Power Query alapfunkcióin túlmutató lehetőségeket mutatta be, amelyek valódi auditeszközként, valós bizonyítékok előállítására is alkalmasak.

A program következő két blokkja a mesterséges intelligencia alkalmazási lehetőségeit járta körül. Dr. Hajdú András, a Debreceni Egyetem Informatikai Karának dékánja azt mutatta be, hogyan segítheti a mesterséges intelligencia a könyvvizsgálót az összetartozó bizonylatlancolatok – például egy importügylet esetén a kereskedelmi számla, a tengeri fuvarlevél, a fuvarszámla, a vámhatározat és a vámszámla – keresztellenőrzésében.

Az előadást követő kerekasztalon Czöndör Szabolcs, a NAV adószakmai elnökhelyettesi jogkörben eljáró főosztályvezetője ismertette, hogy a hivatal mely területeken alkalmazza, illetve tervezi alkalmazni a mesterséges intelligenciát. Kiemelte, hogy a NAV – az adatok kiemelt bizalmassága miatt – saját szerverén futtatja a különböző MI-megoldásokat, így kizárva bármilyen adatszivárgás lehetőségét. Elhangzott, hogy fejlesztés alatt áll egy chatbot, amely az ügyfelek egyszerűbb megkereséseire közvetlenül tud majd választ adni, valamint szó esett a dokumentumok anonimizálását végző alkalmazásokról is.

A beszélgetés zárógondolataként a résztvevők egyetértettek abban, hogy a könyvvizsgálóknak nem attól kell tartaniuk, hogy a mesterséges intelligencia átveszi a munkájukat, hanem attól, hogy elmaradnak annak megismerésétől. A feladat tehát nem a védekezés, hanem a tudatos tanulás és az erőforrások ennek megfelelő optimalizálása.

Wessely Vilmos zárszavában arról tájékoztatta a résztvevőket, hogy az Informatikai Tagozat a jövőben is tervezi online tapasztalatcsere-megbeszélések szervezését, folytatva ezzel a konferencián elindult párbeszédet.

TUDOMÁNYOS SEKCIÓ

A szeptember 9-én délután megrendezett Tudományos szekció programja jól érzékeltette, hogy a számvitel és a könyvvizsgálat ma már nem kizárólag a pénzügyi beszámolók hagyományos ellenőrzéséről szól. Az előadások közös metszetében a fenntarthatóság, az ESG, a mesterséges intelligencia, az adatvezérelt működés, a könyvvizsgálati kockázat, a szakmai dokumentáció és a szakmai utánpótlás kérdései álltak. A szekció egyik legfontosabb üzenete az volt, hogy a könyvvizsgálói munka technológiai és szabályozási környezete gyorsan változik, miközben a szakmai ítélőképesség, a bizonyítékok megbízhatósága és a felelős szakmai döntés jelentősége tovább erősödik.

A fenntarthatósági témakörön belül Juhász Adrienn előadása a CSRD-alapú zöld kontrolling és az ESG-indikátorok vállalati döntéstámogató rendszerekbe történő integrációját vizsgálta. A kutatás arra mutatott rá, hogy a fenntarthatósági adatoknak a vállalatok napi működésének részévé kell válniuk: a megfelelően kialakított adatintegráció nem csupán a jelentéstételi megfelelést, hanem a költséghatékonyságot és a kockázatok pontosabb értékelését is támogatja. Ehhez kapcsolódott Dragonya Gábor Zsolt greenwashingról és fenntarthatósági jelentésekről szóló előadása, amely a közétett fenntarthatósági állítások hitelességének és ellenőrizhetőségének kérdését helyezte előtérbe.

Az ESG könyvvizsgálati felhasználásának egy másik irányát Sági Judit és Blaskó

Balázs kutatása képviselte. Az ESG-minősítések lehetséges korai kockázati indikátorként történő alkalmazását vizsgálták, különös tekintettel az auditkockázatra, a pénzügyi stresszre és a vállalati volatilitásra. Almásné Kincse Hajnalka és Bosnyák-Simon Nikolett az ESRS S1 tükrében az egészségtőkéhez kapcsolódó ESG-információk auditálhatóságát elemezték.

A mesterséges intelligencia két önálló előadás központi témája volt. Kiss Ágnes azt a kérdést vetette fel, mi történik akkor, amikor az AI már nem csupán információt ad, hanem könyvvizsgálói döntéseket készít elő. Tóth Gábor előadása a mesterséges intelligencia és az eredménymenedzsment kapcsolatán keresztül azt vizsgálta, hogy a technológia alkalmazása javítja-e a pénzügyi beszámolás minőségét.

A digitalizáció gyakorlati könyvvizsgálati hasznosíthatóságát Fehér Helga a digitális adózás, a VAT gap és a könyvvizsgálat kapcsolatán keresztül mutatta be.

A klasszikus könyvvizsgálati módszertan fejlesztéséhez kapcsolódott Fábics István előadása az Altman-féle Z mutató rutinszerű alkalmazhatóságáról.

A zöld beruházások adójogi környezetét vizsgálta Pataki Ádám a gépjárműadó és a társasági adó környezetvédelmi ösztönzőit vette számba, rámutatva, hogy a szabályozási változások (zöldflották, energiahatékonysági beruházások) a támogatáshalmozási tilalmak miatt összetett ellenőrzési feladatot rónak a könyvvizsgálóra, de jelentős lehetőséget adnak a stratégiai adótervezésre is. Dragonya Gábor Zsolt a greenwashingról és fenntarthatósági jelentésekről tartott előadást,

amely a közzétett fenntarthatósági állítások hitelességének és ellenőrizhetőségének kérdését helyezte előtérbe. Csala Elvira és Cseh Balázs kutatása a fekvőbeteg-ellátó intézmények gazdálkodási fenntarthatóságát vizsgálta.

A Frányó Zsófia, Török László és Kardos Barbara által bemutatott BGE Pénzügy és számvitel alapképzési körkép pedig a számviteloktatás jelenlegi helyzetét és fejlesztési irányait tárta fel.

Gilányi Zsolt számviteli modellezéssel mutatta be, hogy a for-profit vállalatok által dominált piacgazdaságban a környezeti fenntarthatóság által megkívánt „nulla reál növekedés” elérése elméletileg és gyakorlatilag is kivitelezhetetlen a rendszerbe kódolt nominális növekedési kényszer miatt.

Összességében a Tudományos szekció előadásai egy olyan szakma képét rajzolták ki, amely egyszerre áll technológiai, szabályozási és szemléletbeli átalakulás előtt. A fenntarthatósági jelentéstétel új ellenőrizendő információkat és bizonyosságnövelési feladatokat hoz, az MI és az adatvezérelt rendszerek új elemzési lehetőségeket teremtenek, miközben a hagyományos könyvvizsgálati területeken is folyamatos módszertani megújulás szükséges. A szekció közös szakmai üzenete ezért az lehet, hogy a technológia nem csökkenti, hanem átalakítja a könyvvizsgálói kompetencia jelentőségét: az új eszközök akkor teremtenek valódi hozzáadott értéket, ha megfelelő szakmai tudással, kritikai gondolkodással, dokumentált bizonyítékokkal és felelős ítélőképességgel párosulnak.

A KONFERENCIA KIEMELT NAPJA – PLENÁRIS ÜLÉS CSÜTÖRTÖKÖN

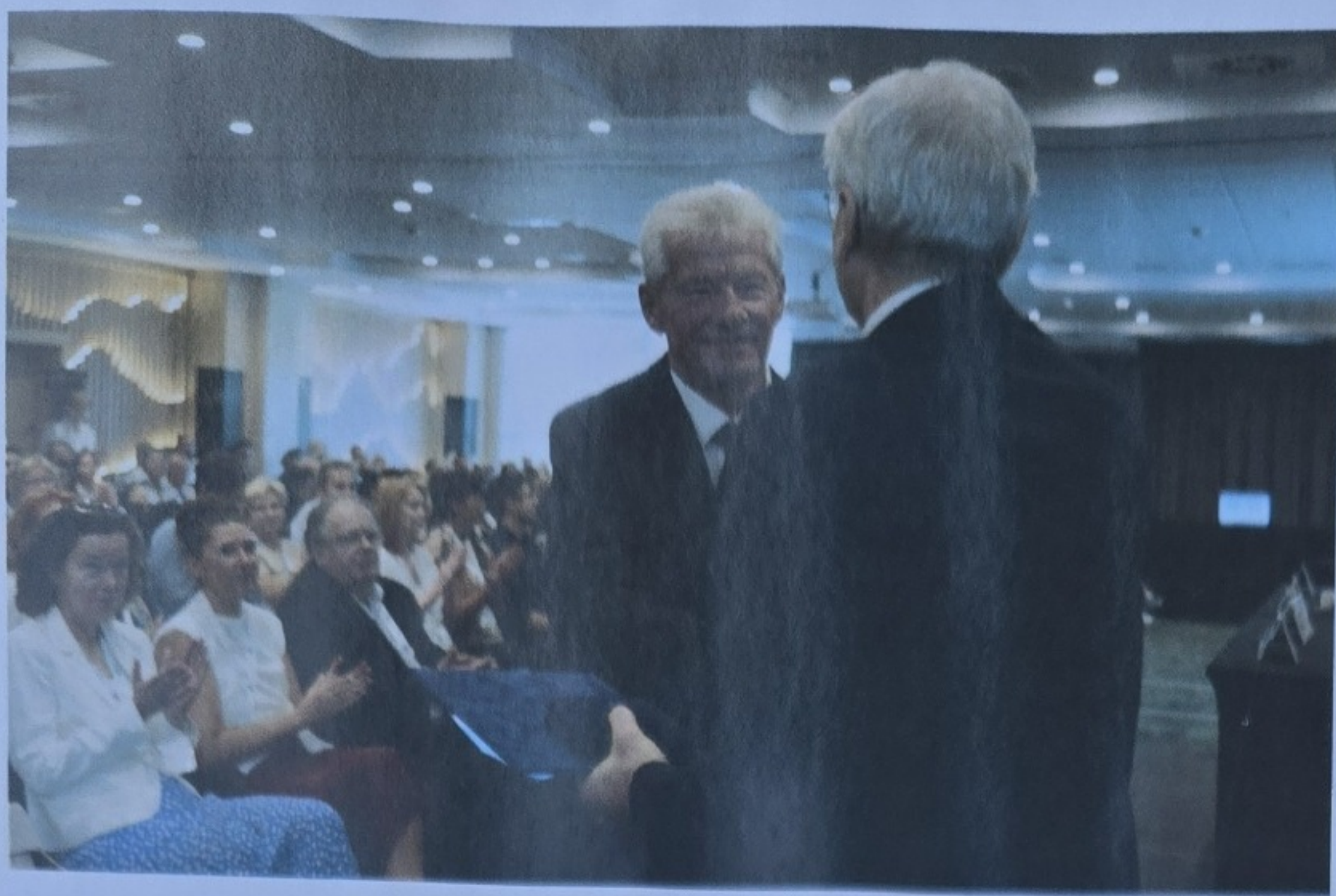
A XXXIV. Országos Könyvvizsgálói Konferencia szeptember 10-i, csütörtöki programjának kiemelt eseménye a plenáris ülés, amely hagyományosan a könyvvizsgálói szakma egészét érintő kérdések közös fóruma. Az idei konferencia mottója – „Versenyképesség és értéktéremtés a könyvvizsgálatban” – jól tükrözi azt a kettős kihívást, amellyel napjainkban a szakma szembesül: miközben alkalmazkodnia kell a gyorsan változó gazdasági, technológiai és szabályozási környezethez, továbbra is meg kell őriznie a könyvvizsgálat alapvető értékeit, a függetlenséget, a szakmai szkepticizmust és a közbizalom szolgálatát.

A délelőtti 10 órakor kezdődő plenáris ülésen Dr. Hegedűs Mihály, a konferencia elnökének megnyitója után Agócs Gábor, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara elnöke köszöntötte a konferencia résztvevőit. A program további részében három, egymástól látszólag távol álló, valójában azonban a gazdaság és a könyvvizsgálói szakma jövőjét egyaránt meghatározó témakör kapott kiemelt figyelmet: a fenntarthatóság, a mesterséges intelligencia és a felsőoktatás jövője.

Gelencsér András akadémikus „Fenntartható fejlődés? – Valósághajlítás felsőfokon” című előadása a fenntarthatóság kérdését a természet- és mérnöki tudományok szemszögéből vizsgálta. Az előadás tudatosan szakított a megszokott megközelítésekkel, és arra ösztönözte a hallgatóságot, hogy a gazdasági és politikai célkitűzéseket a természeti törvények és a tényleges fizikai korlátok tükrében is értékelje. A téma a könyvvizsgálók számára is egyre fontosabb, hiszen a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati állítások, jelentések és információk hitelessége mind nagyobb szerepet kap a gazdasági döntéshozatalban.

A technológiai változás meghatározó területét Sztetics Gergely, az AI Partners alapítója és vezérigazgatója mutatta be. „Hogyan auditáljuk az AI-auditort?” című előadása már nem azt a kérdést tette fel, hogy használható-e mesterséges intelligencia a könyvvizsgálatban, hanem azt, hogy miként győződhet meg a könyvvizsgáló az AI által elvégzett munka he-

lyességéről és teljességéről. A mesterséges intelligencia ma már képes dokumentumok összevetésére, rendellenességek keresésére, adatbekérések támogatására és munkafolyamatok előkészítésére, de az eredmény ellenőrizhetősége továbbra is alapvető szakmai követelmény. Az előadás ezért a kontrollált, dokumentálható és reprodukálható AI-alapú munkarendszerek kialakítására helyezte a hangsúlyt.

A plenáris program harmadik előadójaként Dr. Bács Zoltán, a Debreceni Egyetem rektora a felsőoktatás fenntartói modelljének, stratégiájának, vagyonának és működésének összefüggéseit mutatta be. Előadása arra világít rá, hogy e területek egymással szoros kapcsolatban határozzák meg a felsőoktatási intézmények hosszú távú működését, gazdálkodását és fejlődési lehetőségeit. A téma gazdasági és könyvvizsgálói szempontból is különösen aktuális, hiszen a megváltozott fenntartói struktúrák új stratégiai, vagyongazdálkodási és működési kérdéseket helyeznek előtérbe.

A plenáris ülés ünnepi része a kamarai díjak átadása volt. Ekkor adták át a szakma két kiemelkedő elismerését, a Dr. Bartók Nagy András Életműdíjat Dr. Pál Tibornak, valamint a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráért Életműdíjat Gáberné Szellem Évának.

A délutáni program első előadója Kőműves Kinga, a Pénzügyminisztérium Számviteli és Közfelügyeleti Főosztályának osztályvezetője volt, aki a könyvvizsgálókat érintő aktuális kérdésekről beszélt. Őt Biró Ferenc, az Integritás Ható-

ság elnöke követte, aki a magyarországi korrupciós problémákról tartott előadást. Ezt követően a közvagyon károsító magatartások feltárása terén elért civil szervezeti eredményekről Dr. Ligeti Miklós, a Transparency International Magyarország jogi igazgatója nyújtott átfogó összefoglalót a közönségnek.

MÓDSZERTANI SZEKCIÓ

A könyvvizsgálat technológiai átalakulása már nem jövő idő. A Módszertani szekció hat előadása látszólag különböző területeket járt körül – a kamarai minőségellenőrzést, a pénzmosási kockázatokat, a mesterséges intelligencia gyakorlati és stratégiai használatát, az informatikai környezet megítélését és a NAV adatvezérelt ellenőrzését –, mégis ugyanahhoz a kérdéshez érkezik meg: hogyan lehet a technológiát úgy beépíteni a könyvvizsgálatba, hogy megmaradjon a szakmai szkepticizmus, az ellenőrizhetőség és a könyvvizsgáló személyes felelőssége?

Tóthné Rákosa Erika előadása a 2026. évi kamarai minőségellenőrzés eljárási szabályait és gyakorlati folyamatát mutatta be: hogyan indul és zajlik az eljárás, és milyen lépések vezetnek a határozat véglegessé válásáig. A vizsgálat alapja a standardok, a kamarai törvény és a kapcsolódó szabályzatok előírásaiból összeállított ellenőrzési kérdőív, amelynek legfrissebb változatát a kamara elnöksége 2026 júniusában fogadta el, és a Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Hatóság is jóváhagyta.

Takács Ildikó előadásának fő üzenete, hogy az AI nem helyettesíti a könyvvizsgálót, hanem átalakítja a munkáját. Kiindulópontja egy önbesorolásra alkalmas skála: az AI-érettség öt szintje a tagadástól a kiváráson és a kísérletezésen át a tudatos alkalmazásig, végül a munkafolyamatok újra tervezéséig vezet – az érettség tehát nem eszközhasználat, hanem a munkavégzés újragondolásának képessége. Az előadás központi elve a „human in the loop”: az AI elemez és javasol, az ember ellenőriz és mérlegel, a döntést és a felelősséget pedig a könyvvizsgáló vállalja – a kockázatok ugyanis a bemenő adatoktól és a prompttól az AI-válaszon át az emberi értelmezésig végig jelen vannak.

Ahol Takács Ildikó előadása az egyéni felhasználó első lépéseinél megállt, ott Mosonyi Ádám a szervezeti szintet vette célba. A stratégia nem eszközválasztással, hanem a folyamatok, a meglévő AI-használat, az elérni kívánt érték, a kockázati szintek és a felelősségi körök meghatározásával indul. A fő tanulság: nem technológiával, hanem auditproblémával érdemes kezdeni, kis és mérhető pilotokból építkezve.

A pénteki napon a módszertani szekció első előadásában Prof. Dr. Jacsó Judit a könyvvizsgálat gazdasági büntetőjogban betöltött funkcióját és jelentőségét vizsgálta.

Killik László előadása az ISA 315R informatikai követelményeinek kkv-megbízásokon történő alkalmazását tekintette át. A könyvvizsgálónak azonosítania kell a beszámolás szempontjából releváns alkalmazásokat, az ezekből eredő kockázatokat és az általános informatikai kontrollokat; tesztelésük azonban csak akkor szükséges, ha támaszkodni kíván rájuk, ami kkv-knál ritkán indokolt. A skálázhatóság nem felmentés a követelmény alól, hanem a megismerés mélységének igazítása – a differenciálás alapja pedig nem a méret, hanem az alkalmazott rendszerek összetettsége.

A pénteki napon a módszertani szekció záró előadását Horváth Tibor, a NAV Ellenőrzési Főosztályának főosztályvezetője tartotta a NAV ellenőrzéseinek tapasztalatairól.

A szekció közös üzenete, hogy a technológiai fejlődés önmagában nem változtatja meg a könyvvizsgálói felelősség lé-

nyegét. A korszerű eszközök és az automatizált elemzések gyorsabbá és célzottabbá tehetik a munkát, de csak akkor teremtenek valódi szakmai értéket, ha használatuk szabályozott, dokumentált, visszaellenőrizhető és megfelelő emberi kontroll mellett történik. A módszerek változhatnak; a szakmai szkepticizmus, a mérlegelés és a végső könyvvizsgálói felelősség meghatározó marad.

ÁLTALÁNOS SZEKCIÓ

A 2026-os Országos Könyvvizsgálói Konferencia Általános szekciója nevéhez híven sokféle témát hozott: a tagi kölcsönök jogi kérdéseitől a humanoid robotikán keresztül egészen a gazdasági bűncselekményekig és a büntetőjogi compliance-ig.

Van közöttük évtizedek óta velünk lévő probléma és olyan technológia is, amely még csak most kezdi átalakítani a gazdaságot – és vele együtt a könyvvizsgálói munkát.

Dr. Klenanc Miklós LL.M ügyvéd előadása egy olyan témát járt körül, amellyel könyvvizsgálóként újra és újra találkozunk. A gyakorlatban „tagi kölcsönként” emlegetett finanszírozás ráadásul többféle ügyletet takarhat: a tag nyújthat kölcsönt a társaságnak, de a társaság is hitelezhet a tagnak vagy az ügyvezetőnek. Az adózási következmények mellett kötelmi és társasági jogi szempontokat, valamint a társaság létesítő okiratát és belső szabályzatait is figyelembe kell venni.

Azért is érdekes ez az „örökzöld” téma, mert sokszor felmerül a kérdés: valóban kölcsönrel kell-e finanszírozni a társaságot, vagy inkább a saját tőke rendezése lenne a megfelelő megoldás? A tagi kölcsön sok esetben egy mélyebben fekvő működési problémát fed el.

Könyvvizsgálói szempontból négy alapvető kérdésre érdemes figyelni: létezik és érvényes-e a jogügylet, megfelelő-e annak tartalma, vannak-e problémák a visszafizetéssel kapcsolatban, illetve felmerülhet-e adóhatósági, peres vagy akár büntetőeljárás kockázat.

Körömi János, az Infuze Technologies Kft. ügyvezetője, előadásában a fizikai mesterséges intelligencia és a humanoid robotika világába kalauzolta a hallgatókat. Megfogalmazásában a robot

olyan AI-számítógép, amelynek „keze és lába van”: a mesterséges intelligencia így már nemcsak a digitális, hanem a fizikai térben is képes feladatokat végrehajtani.

A leggyorsabb fejlődés jelenleg a tökeerős és magas munkaerőigényű ágazatokban várható. Rövid távon azonban nem az emberi munka teljes kiváltásáról van szó: elsősorban az ismétlődő, jól szabályozható feladatok automatizálhatók. Ezzel párhuzamosan új munkakörök jelennek meg, miközben az olyan emberi készségek, mint az empátia, a kommunikáció és a problémamegoldás, továbbra is nehezen helyettesíthetők.

A könyvvizsgálatban az AI-ra elsősorban eszközként érdemes tekinteni, hasonlóan ahhoz, ahogyan korábban az internet változtatta meg a munkánkat. Hamarosan a könyvvizsgálati folyamat jelentős részében jelen lehet az AI. Az ember szerepe azonban nem tűnik el: az AI megfelelő használatának irányítása, az eredmények szakmai értékelése, a könyvvizsgálói vélemény kialakítása és az azért vállalt felelősség továbbra is a könyvvizsgálóé marad.

A pénteki napon az általános szekciót Dr. Baksa László előadása nyitotta, amelyben az online szolgáltatásokkal elkövetett gazdasági bűncselekményekkel foglalkozott.

Prof. Dr. Gál István László a vagyonszcaszerzés jövőjét vizsgálta az új Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatal létrehozása után. A lényeg: a haszonszerzésre épülő bűnözésnél nem elegendő az elkövető megbüntetése, ha a bűncselekményből származó nyereség megmarad.

Az új Hivatal feladata a jogellenesen kikerült közvagyon felkutatása, biztosítása és visszaszerzése. Fontos kérdés, hogy erősíti-e a már működő rendszert, vagy párhuzamos struktúrákat hoz létre. A siker mércéje nem az azonosított, hanem a ténylegesen visszaszerzett vagyon lesz.

Dr. Horváth Lóránt ügyvéd, az Ügyvédkör elnöke a büntetőjogi compliance-t a vállalati értékvédelem oldaláról közelítette meg. Egy működő compliance-rendszer nem merülhet ki szabályzatok meglétében: fel kell ismernie azokat az üzleti modelleket és összefüggéseket is, amelyek büntetőjogi kockázatot hordozhatnak. Az előadásban bemutatott eset könyvvizsgálói szempontból különösen érdekes. Első ránézésre minden rendben volt: létező gazdasági társaságok, szerződések, számlák, banki utalások, szállítólevelek és tényleges árumozgás. Vagyis hétköznapi szóhasználat: „le volt papírozva”. A háttérben azonban a beszállítót és a külföldi vevőt ugyanaz a bűnözői kör irányította, és ugyanaz az áru többször végighaladt a rendszeren.

A könyvvizsgálói szempontból fontos lehet, hogy nem elegendő azt megállapítani, hogy egy konstrukció dokumentumokkal alátámasztott. A gazdasági tartalmat és racionalitást is értenünk kell.

Az Általános szekció széles témakört ölelt fel. Ami könyvvizsgálóként valamennyi témában fontos lehet: ne álljunk meg annál, amit elsőre látunk. Értsük meg, mi van a számok, a dokumentumok és az üzleti konstrukciók mögött, használjuk az új technológiákat, és őrizzük meg azt a szakmai ítélőképességet és felelősséget, amelyet nem tudunk delegálni. ◆